

Skiltveiledner

Træna. Foto: Nordland fylkeskommune

Innledning

Fotefarene i Fotefar mot nord er attraksjoner som kan være kilder til kunnskap og opplevelser. De bidrar med viktig historiefremføring, og de kan være turmål som gjør friluftsopplevelsen mer interessant og givende. Derfor er det viktig at Fotefarene gjøres tilgjengelige, og at en kan få nødvendig informasjon om Fotefaret når en er på stedet.

Denne veilederen skal være til hjelp når en skal sette opp skilt på eller ved Fotefar. For layout og utforming av selve skiltet se [Fotefarhåndboka](#).

Rutiner for produksjon av nye skilt

- Ta tidlig kontakt med prosjektleder i Fotefar mot nord og fylkeskommunen/Sametinget for å presentere idé og omfang
- Skriv tekster og finn bilder som passer.
- Sørg for at alle QR-koder peker til Fotefar mot nord sin offisielle nettside
- Tekster, plassering og omfang skal godkjennes av fylkeskommunen/Sametinget
- Husk å få godkjent norsk tekst før dere oversetter til andre språk
- Sett tekster, bilder og logoer inn i skiltmalene
- Endelige skiltfiler skal godkjennes av prosjektleder før skiltene går til produksjon

Bergeby handelssted i Nesseby Foto: Elin Rose Myrvoll, Sametinget

Plassering

- Ta hensyn til andre forhold på stedet
- Plassering avklares med fylkeskommunen/Sametinget
- Grunneiers tillatelse må alltid innhentes
- Om området har verdifulle naturverdier må en ha tillatelse fra Statsforvalteren

Fundament og oppsetting av skilt

- Type feste eller fundamentering er først og fremst avhengig av grunnforholdene der skiltet skal plasseres
- Velg løsninger som krever lite vedlikehold
- Ved plassering på vegg se til at det er lufting bak skiltet
- Skiltstolper bør helst være i aluminium eller stål
- Stolpene bør være grå eller svart i fargen

Hegneset skogsarbeidergård i Hattfjelldal Foto: Ingegerd Holand/Riksantikvaren

Kvalitet og vedlikehold

- Skiltene må tåle sol, vær og vind
- Skiltleverandør bør garantere for levetid på skiltene, for eksempel 7 år. Inkludert fargekvalitet på illustrasjoner og trykk
- Bruk utskiftbare skiltplater/folie
- Be om skriftlig informasjon om vedlikehold fra skiltleverandør. Hva som anbefales av behandling/preparater med tanke på materialer, værbestandighet, groing mm

Veivisere

- Bruk **pekere** for å vise retning i kultursti. Se bilde under og Fotefarhåndboka.
- Bruk **stolper** for å vise vei langs kultursti der det er ønskelig med et mindre og mer diskret skilt. Se bilde under.

Tekniske detaljer:

- 95x95 mm bredde
- 120 cm høyde
- Pyramidetopp, kan gjerne være rødmalt
- Påmontert fotefarlogo i aluminium
- God furukvalitet

Hamnvik handelssted på lbestad Foto: Fotefar mot nord

Universell utforming

Kulturminner bør så langt det er mulig tilrettelegges for alle. Imidlertid er det ikke alle kulturminner som egner seg for universell utforming og det er viktig å ta hensyn til kulturminneverdiene slik at de ikke reduseres eller går tapt.

Se [Kulturminnevern og universell utforming – et prosessverktøy](#) for mer.

Når en skal sette opp skilt bør en:

- Plassere skilt på plant underlag og med mulighet til å gå/trille inntil uten hindringer
- Ha en høyde på skiltet som gjør at både barn og de i rullestol kan lese det. Bruk gjerne lave skråstilte skilt
- Være bevisst på lesbarhet også for svaksynte. Se [Fotefarhåndboka](#) for anbefalt skriftstørrelse

Landsbyen Bleik Foto: Nordland fylkeskommune

Andre råd

- Ta hensyn til natur og miljø:
  - Sett ikke opp flere skilt enn nødvendig
  - Vær bevisst på skiltenes størrelse, og sett ikke opp større skilt enn nødvendig
  - Husk at formidling også kan skje digitalt. For eksempel gjennom QR-koder som viser til hjemmesidene til Fotefar mot nord. Her kan en formidle Fotefaret med mer tekst, flere bilder, lydfiler og video om en ønsker det

Eksempler på skiltløsninger

Hovedskilt

Hovedskilt gir bakgrunnsinformasjon for hele kulturminnet, sammenhengen mellom elementene og plasseringen i terrenget. Hovedskiltene plasseres sentralt ved hovedadkomst eller parkering.

Lokalitetsskilt

Lokalitetsskilt gir informasjon om de enkelte tema og elementer i kulturminnet. Lokalitetsskilt plasseres på aktuelle steder i terrenget for å tydeliggjøre kulturminnet og kan evt. knyttes til hvilesteder, utsiktspunkt etc.

Objektskilt

Objektskilt gir kort informasjon om ett bestemt objekt.

Veivisere

Pekere

Stolper

